

Is inspirerar

Blivande landskapsarkitekter har formgivit landskapet utanför den numera världsberömda isteatern, The Ice Globe Theatre, i Jukkasjärvi.

Text: Kerstin Persson Foto: Christer Lundenius och Stina Åslund (lilla bilden)

Icehotel i Jukkasjärvi är inne på sitt trettonde år och har blivit en viktig näring för bygden. Turister kommer från när och fjärran. Is från Torne älv, samt isskulpturer, är numera en stor exportvara, bland annat till Sahara, Israel och Singapore.

Ishotellets arkitektur ändras varje år. Det är före detta möbelsnickaren och självlärde arkitekten Åke Larsson som ansvarar för den, tillsammans med konstnärlige ledaren och isskulptören Arne Bergh. Hotellet uppmärksammas stort, även i utländska tidningar. Brittiska *aj*, the architects' journal 12.02, ägnar åtta sidor plus omslaget åt ishotellets blandning av byggande och skulptur under rubriken Snow business.

Årets stora nyhet är Ice Globe Theatre, en mindre kopia av nya Shakespeare Globe Theatre i London. Den har vuxit fram i samförstånd med Londonteaterns nuvarande arkitekt Jon Greenfield, som är konsult

i Jokkmokk, (ursprungsarkitekten Theo Crosby avled innan teatern stod klar 1997) och ledningen för the Globe. De båda teatrarna hoppas på ännu starkare samarbete i framtiden.

Isteaterns diameter är 31 meter och två våningar. Londonförebilden har en diameter på 37 meter och är tre våningar hög. Här ska 500 åskådare kunna se Shakespeare på samiska även kommande år, teatern blir en fast vinterscen.

Utanför teatern har blivande landskapsarkitekter en egen "föreställning".

För sjätte året i rad deltar landskapsarkitektutbildningen i Ultuna i arbetet kring ishotellet. I år har fem studenter från Ultuna och två från Alnarp formgivit landskapet utanför isteatern. Det är första gången man bygger en annan byggnad än Icehotel och årets isprojektgrupp har kunsknat integrera sitt arbete med den nya teatern. De har skapat en enkel

halvcirkelformad stor terrass, med hjälp av stora isblock och snö, där teaterbesökarna leds från älven upp genom studenternas entrétrappa och mur fram mot ingången till isgloben. På planen utanför teatern står studenternas isskulpturer, som alla riktar sig mot teateringången.

Den populära fempoängskursen drivs av skulptören Lena Kröström Kulin, som är formlärare på Ultuna.

– Många vill vara med på iskursen, berättar hon. Vi åker upp en helg före jul och gruppen får en introduktion i hur is och snö fungerar som bygg- och skulpturmateriäl. Hemma igen börjar idé- och skissarbetet för studenterna. I januari åker vi tillbaka till Jukkasjärvi och genomför gruppens gemensamma projekt, som i år kallades "Parterren".

Specialarkitektur av annat slag är de 140 igloor som byggts i området med hjälp av ballonger och snis, en

blandning av snö och is. Yttre formar täcks med snö och is, inuti finns en uppblåst jätteballong. Det hela fryser, man tar bort ballongen och formen och igloon är klar. Den nya tekniken sägs korta byggtiden fem gånger och inuiter har varit på studiebesök.

Projekt Icehotel är en skön blandning av poesi, kreativitet och kommers, som lockar skulptörer, snickare, konstnärer och arkitekter att arbeta med is- och snökonst. Medverkande arkitekter är i år till exempel inredningsarkitekten och möbeldesignern Espen Voll från Norge, arkitekterna David Shelley och Mark Armstrong från England. Den senare har skulpterat sand, snö och is världen över. Lena Kriström Kulin har, tillsammans med sin man, arkitekt SAR/MSA Per-Olof Kulin, utformat Kristallen vid entrén.

Iskyrkan har funnits i tio år och här kan man viga eller döpa barn. I år har arkitekterna Mark Szulgit från USA, som ljussätter Icehotel och den

italienske arkitekten Luca Roncoroni, som arbetar som arkitekt och möbeldesigner i Oslo, utformat iskyrkan.

I oktober varje år börjar ett trettio-tal bofasta, både konstnärer och byggnadsarbetare, arbeta med ishotellet. Snökanoner och snöslungor hjälper till att forma snön ovanpå välvda stålprofiler, några är fem meter höga och sex meter breda.

Efter två dagar flyttas formarna och används på ett nytt ställe. Då sätts ispelare på plats för att ge extra stöd åt de fristående snövalvsbågarna.

I mars skördas isen från Torne älv med hjälp av traktorer och speciella issågar som utvecklats i Jukkasjärvi. De uppåt två ton tunga, kristallklara, isblocken lagras i ett fryshus för export och förädling. En stor del av den lagrade isen används vid uppbyggnaden av nästa års ishotellet.

I början av december är huvudbyggnaden nästan klar. Inrednings-

arbetet fortsätter till slutet av januari. Det handlar om byggnadsutsmyckning, om att skapa fönster och dörrar, pelare, möbler, lampor och skulpturer, allt i snö och is. Speciellt inbjudna svenska och internationella gästkonstnärer bjuds in för att utforma utsmyckningen i vissa rum.

I slutet av april börjar hotellet smälta och i juni är det ett vattenhotell. Men på sommaren kan gästerna bo i igloo inne i Art Center. ■

Isterrass med skulpturer utformade av Maria Carlsson, Christer Lundenius (Alnarp), Jenny Larsson, Stefan Elfving, Maria Kjellgren (Alnarp), Marianne Lind och Stina Stenquist. Handledare Lena Kriström Kulin.

